

Elevark 8: Plantecella som system

Elevark 9: Dyrecella som system

Plantecella som system: forslag til svar

Kva delar består cella av?	Funksjon	Form
cellemembran	<ul style="list-style-type: none"> • avgrense cella • sleppe stoff ut og inn 	<ul style="list-style-type: none"> • tynn hinne • rørleg • sekkforma
cellekjerne	<ul style="list-style-type: none"> • beskytte arvestoffet 	<ul style="list-style-type: none"> • sekkforma
arvestoff	<ul style="list-style-type: none"> • bestemme kva som skjer i cella 	<ul style="list-style-type: none"> • lange, tynne trådar
cellevæske	<ul style="list-style-type: none"> • frakte stoff • stive opp cella 	<ul style="list-style-type: none"> • fyller heile cella
små blærer	<ul style="list-style-type: none"> • transport • nedbryting 	<ul style="list-style-type: none"> • kuleforma
stor blære (vakuole)	<ul style="list-style-type: none"> • lagre stoff 	<ul style="list-style-type: none"> • sekkforma • kan skrumpast og utvidast
mitokondriar	<ul style="list-style-type: none"> • hente ut energi gjennom celleanding 	<ul style="list-style-type: none"> • bønneforma
kloroplastar	<ul style="list-style-type: none"> • drive fotosyntese 	<ul style="list-style-type: none"> • bønneforma
cellevegg	<ul style="list-style-type: none"> • stive opp cella 	<ul style="list-style-type: none"> • lite rørleg, stiv

Dyrecella som system: forslag til svar

Kva delar består cella av?	Funksjon	Form
cellemembran	<ul style="list-style-type: none"> avgrense cella sleppe stoff ut og inn 	<ul style="list-style-type: none"> tynn hinne rørleg sekkforma
cellekjerne	<ul style="list-style-type: none"> beskytte arvestoffet 	<ul style="list-style-type: none"> sekkforma
arvestoff	<ul style="list-style-type: none"> bestemme kva som skjer i cella 	<ul style="list-style-type: none"> lange, tynne trådar
cellevæske	<ul style="list-style-type: none"> frakte stoffer stive opp cella 	<ul style="list-style-type: none"> fyller hele cella
små blærer	<ul style="list-style-type: none"> transport nedbryting 	<ul style="list-style-type: none"> kuleforma
mitokondriar	<ul style="list-style-type: none"> hente ut energi gjennom celleanding 	<ul style="list-style-type: none"> bønneforma

Elevark 10: Spiseleg cellemodell

1. De skal planlegge korleis de skal lage ein eteleg og tredimensjonal cellemodell. Modellen skal de lage som lekse. Modellen skal de lage av gelé, godteri, kake, deig, frukt, grønsaker eller noko anna eteleg.
2. Fullfør og bruk arka *Plante- og dyrecelle som system* som seier noko om form og funksjon til dei ulike delane. Bruk Viten-objektet (viten.no/?celler-oppbygning_nn) om oppbygninga til celler for å finne ut meir om dei ulike delane i cella.
3. Avklar med lærar kva celletype de skal lage.
4. Vel ingrediensar/pynt for å få fram form og funksjon til dei ulike delane. Finn også ut om nokre av dykk har allergiar.
5. Den ferdige modellen skal visast fram for resten av klassen saman med ein kort tekst som fortel:
  - a. kva slags celletype det er
  - b. kva delar de har teke med i modellen
  - c. funksjonen til dei ulike delane
6. Alle på gruppa må bidra med å lage modellen og plakaten.

Vurderingskriterier

- modellen viser kjenneteikn for celletypen
- ingrediensar/pynt illustrerer form og funksjon til dei ulike delane av cella
- tekstplakaten forklarer funksjonen til dei ulike delane av cella